

Søknad

Søknadsnr.	2025-0244	Søknadsår	2025	Arkivsak
Støtteordning	Agder: Tilskuddsordning til blå sektor på Agder			
Prosjektnavn	Forprosjekt bestandsforsterking kysttorsk			

Kort beskrivelse

Bevaring og forsterkning av torskebestander gjennom bærekraftig utsetting og genetisk forvaltning

Prosjektbeskrivelse

Styrking av kysttorskbestander gjennom utsetting av torskeyngel produsert i akvakultur er en idé som går langt tilbake. På slutten av 1800-tallet, oppdaget den kjente havforskeren G.M. Dannevig muligheten for å styrke rekrutteringen og stabilisere bestandene av vill kysttorsk gjennom utsetting av torskelarver. Hensikten med utsetting var den gang å sikre høyere overlevelse gjennom de kritiske tidlige livsstadier for torsken. Denne ideen dannet grunnlaget for det første klekkeriet for torskelarver i verden, ved Flødevigen utenfor Arendal. Datidens biologiske og teknologiske begrensninger forhindret imidlertid at målsetningene ble nådd. Omtrent hundre år senere, på 1990-tallet, ble Program for utvikling og stimulering av havbeite (PUSH) igangsatt. Det 7-årige programmet demonstrerte positive resultater og konkluderte med at utsetting av større torskeyngel kunne være et vellykket bestandsforsterkingstiltak under forutsetning av at man kunne klare å redusere produksjonskostnadene. Nå, mer enn 25 år etter at PUSH-programmet konkluderte, ser det ut til at de lovende konklusjonene er glemt. Situasjonen for kysttorsken i Sør-Norge har endret seg dramatisk, og de naturlige bestandene er nå sterkt svekket. Samtidig har ingen av de iverksatte forvaltningstiltakene fått det ønskede utfall. I dag produseres årlig et høyt antall torskeyngel til en betydelig lavere kostnad enn tidligere til produksjon av oppdrettet matfisk av torsk.

Forprosjektet som det her søkes finansiering til baserer seg på den samlede kunnskap om torsk i Norge og på marin bestandsforsterking fra hele verden. Forsker Øyvind Hansen fra Nofima leder det norske torskeavlsprogrammet og Enrique Blanco Gozalez er spesialist i bestandsforsterkning med utdanning fra Japan på dette feltet og førsteamanuensis ved Universitetet i Agder. Dette forprosjektet vil berede grunnen for en faktisk realisering av bestandsforsterkingstiltak for kysttorsk gjennom (1) designe et program for bestandsforsterkning som opprettholder genetisk diversitet gjennom bruk av lokalt genetisk materiale til bestandsforsterking, (2) etablere nødvendig akvakulturtillatelse for gjennomføring av stamfisk-hold og inntak og produksjon av juvenil torsk for utsetting.

Kontaktopplysninger

Funksjon	Navn	Adresse/poststed	Mobil
Søker / Prosjekteier	Hausvik havlab AS Org.nr:926289675 post@havlab.no	Vellevikveien 100 4580 LYNGDAL	90026519
Kontakt- person	Trond Rafoss post@havlab.no	Vellevikveien 100 4580 LYNGDAL	90026519
Prosjekt- leder	Enrique Blanco Gonzalez enrique.blanco@uia.no	-	45496531

Mottatt offentlig støtte tidligere: Nei

Spesifikasjon

Bakgrunn

Se prosjektbeskrivelse

Prosjektmål

Sette Agder i stand til å kunne levere juvenil torskeyngel til bestandsforsterkning av kysttorsk

Forankring

Se vedlagte vitenskapelige artikkel

Prosjektorganisering

Prosjektledelse v/Enrique Blanco Gonzalez UIA

Genetiske beregninger v/UiA og Nofima

Konsesjonssøknad v/Trond Rafoss for Hausvik havlab og Hidra havbruk

Akvakulturturtnikere i miljøet på Hausvik i Lyngdal

Samarbeidspartnere

NOFIMA Tromsø v/Øyvind Hansen

UIA v/Enrique Blanco Gonzalez

Hausvik Havlab AS v/Trond Rafoss

Hidra havbruk AS v/Espen Larsen og Ragnvald Andersen

Aktiviteter

- Kartlegge og identifisere genetisk distinkte torskebestander i aktuelle områder
- Planlegge et utsettingsprogram av yngel på en måte som minimaliserer risiko for genetisk innblanding og tap av lokal tilpasning
- Etablere et avlsprogram med lokal torsk og utvikle genetiske retningslinjer

- Søke konsesjon for landbasert hold- og inntak av lokal stamfisk, samt produksjonstillatelse for juvenil torsk

Målgrupper

- Kommuner
- Fiskerforeninger

Resultat

Muliggjøre realisering av bestandsforsterkning hos kysttorsk

Effekter

Korte ned tiden for reetablering av sterkt svekkede kysttorsk bestander

Tids- og kostnadsplan

Tidsplan

- Konsesjonssøknad utarbeidet og innsendt innen 30.09.2025
- Planlegging av prøvetakingsprogram
- Teoretiske beregninger av antall voksenindivider som må inngå i produksjonsprogrammet for å unngå tap av genetisk variasjon
- Kartlegging og prøvetaking av gytende torsk 01.01.2026 - 30.04.2026
- Utvikling av genetiske retningslinjer

Kostnadsplan

Tittel	2025	2026	2027	2028	2029	SUM
Analyse		150 000				150 000
Genetiske retningslinjer		100 000				100 000
Kartlegging	75 000					75 000
Konsesjonssøknad	300 000					300 000
Prøvetaking		250 000				250 000
Teoretisk beregning av utvalgsstørrelse	75 000					75 000
Sum kostnad	450 000	500 000				950 000

Finansieringsplan

Tittel	2025	2026	2027	2028	2029	SUM
04.Eget arbeid Hausvik havlab	470 000					470 000
Agder fylkeskommune	450 000					450 000
Universitetet i Agder		30 000				30 000
Sum finansiering	920 000	30 000				950 000

Geografi

4204-Kristiansand, 4205-Lindesnes, 4206-Farsund, 4207-Flekkefjord, 4225-Lyngdal

Vedleggsliste

Dokumentnavn	Filstørrelse	Dato
1-s2.0-S0044848624005726-main.pdf	1 284 867	- 13.04.2025 -
kronikk_10.03.2025.pdf	3 807 949	- 13.04.2025 -